

Advies nr. 2021/4 van 25 oktober 2021

**Advies op eigen initiatief aangaande de deontologische plicht
van federale openbare mandatarissen om zich te laten vaccineren tegen COVID**

De Federale Deontologische Commissie neemt op grond van artikel 4, § 2, van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie en houdende de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen, het initiatief om een algemeen advies te formuleren aangaande de vaccinatie inzake COVID.

Dit advies is gericht aan alle personen die ambtshalve onder de Deontologische Code voor de federale openbare mandatarissen vallen, namelijk :

- elke regeringscommissaris van de federale regering;
- elke leidinggevende of regeringscommissaris van een ministerie of federale overheidsdienst en van de diensten die ervan afhangen, evenals de openbare instellingen van sociale zekerheid als bedoeld in artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit van 3 april 1997 houdende maatregelen met het oog op de responsabilisering van de openbare instellingen van sociale zekerheid, met toepassing van artikel 47 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels;
- elke persoon die optreedt als overheidsbestuurder, als overheidsbeheerder of als regeringscommissaris van overheidsbedrijven, als bedoeld in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, en instellingen van openbaar nut die onder de federale overheid vallen, als bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut of opgericht bij of krachtens een wet;
- elke persoon die optreedt als overheidsbestuurder, als overheidsbeheerder of als regeringscommissaris van een federale dienst met boekhoudkundige autonomie;
- elke persoon die optreedt als overheidsbestuurder, als overheidsbeheerder of als regeringscommissaris voor het federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel;
- elke persoon die wordt aangewezen door de federale overheid om op te treden als lid van een van de kamers of van de raad van bestuur van het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme;
- elke persoon die optreedt als overheidsbestuurder, als overheidsbeheerder of als regeringscommissaris van publiekrechtelijke of privaatrechtelijke naamloze vennootschappen, van een publiekrechtelijke bankholding, van openbare kredietinstellingen van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij en haar dochterondernemingen of van het Centraal Bureau voor hypothecair krediet;

- elk lid van de regentschapsraad en van het college van censoren van de Nationale Bank van België, bedoeld in artikel 17 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, van het beheerscomité van de Rijksdienst voor sociale zekerheid, ingesteld door de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de arbeiders of van het algemeen beheerscomité van de Rijksdienst voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, ingesteld door de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994;

- elke kabinetschef, adjunct-kabinetschef, hoofd van de beleidsorganen van de leden van de federale regering, met inbegrip van de regeringscommissarissen, en elk hoofd van de beleidscel van een federale overheidsdienst;

- elke persoon die optreedt als overheidsbestuurder, als overheidsbeheerder of als regeringscommissaris die door de federale overheid of op voorstel ervan benoemd, voorgedragen of aangewezen werd.

Gelet op het bepaalde in Deontologische Code voor de openbare mandatarissen, inzonderheid in de artikelen 3.3. en 3.4., te weten :

“3.3. De openbare mandatarissen staan ten dienste van alle geledingen van de Staat en handelen enkel in het algemeen belang en in het belang van de bevolking, die altijd voorrang hebben op elk privaat belang.

3.4. De openbare mandatarissen laten zich leiden door objectieve beweegredenen.”;

Gelet daarenboven op artikel 4.1. van voornoemde Code, houdende :

“De openbare mandatarissen handelen met respect voor het rechtmatig vertrouwen dat de burger in hen heeft.”;

Gelet op de voortdurende, duidelijke en sterke oproep van alle overheden van het land opdat alle inwoners zich zouden laten vaccineren tegen COVID-19;

Gelet op de voorbeeldfunctie van de openbare mandatarissen die hierboven werden opgesomd ;

Oordeelt de Federale Deontologische Commissie dat het voor alle openbare mandatarissen een deontologische plicht is zich te laten vaccineren. Persoonlijke voorkeuren om zich niet te laten vaccineren moeten daarbij wijken voor het algemeen belang; wel kan het zijn dat op medische gronden geen vaccinatie wenselijk is, dan kan dit objectief vastgesteld worden en is de openbare mandataris uiteraard bevrijd van de vaccinatieplicht.

Is de Commissie van mening dat deze deontologische plicht in het bijzonder geldt voor wie een een leidinggevende functie uitoefenen ; zij zullen daarenboven de openbare mandatarissen aan wie ze leiding geven op deze plicht wijzen. Ook wanneer zij in rechtstreeks contact staan met het publiek, rust op hen een verzwaarde plicht zich te laten vaccineren, aangezien ze in dat geval een verhoogd risico vormen voor burgers die op hen aangewezen zijn.

Voor alle openbare mandatarissen geldt dat niet-vaccinatie anders dan om objectief vaststelbare medische redenen, dus een deontologische fout zou kunnen uitmaken.